

ISBN: 978-625-7303-96-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 466

Öykü

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Proje Editörü
Ahmet Öz

Son Okuma
Asaf Taneri

Yayıma Hazırlayan
Murat k. Murat

Kapak Görseli
Volkan Akmeşe

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Haziran 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul Tel: 212 624 21 11

Orijinal adı: *Plač Pereletnoj Pticy*

Copyright © E. Ch. Aitmatov, 1990

Türkçe Yayın Hakkı © Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş, 2021

Türkçe Çeviri Hakkı © Mehmet Özgül, Fatma Arıkan ve Serdar Arıkan, 2021

Bu kitabın yayın hakları Onk Ajans Fikir ve Sanat Eserleri A.Ş.'den devralınmıştır.

Bu eserin çeviri yayın hakkı Mehmet Özgül'ün temsilcisi Onk Ajans Fikir ve Sanat Eserleri A.Ş.'den devralınmıştır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

YILDIRIM
SESLE MANASCI

—

ASKERIN OGLU

—

BEYAZ YAĞMUR

Cengiz Aytmatov

Türkçesi

Mehmet Özgül &

Fatma ve Serdar Arıkan

CENGİZ AYTMATOV

1928'de, Kırgızistan'ın Talas eyaletine bağlı Şeker köyünde doğdu. Gençliğini 2. Dünya Savaşı sonrasında zorlu atmosferinde geçiren yazar, erken yaşlardan itibaren çeşitli işlerde çalıştı. Cambul Veterinerlik Teknik Okulu'ndaki eğitimi sırasında edebiyata yöneldi. 1952 yılından itibaren yayımladığı makaleler ve kısa hikâyeler sayesinde Maksim Gorki Edebiyat Enstitüsü'ne kabul edildi ve 1958 yılında mezun oldu. Eğitimi boyunca kısa hikâyeler yayımlamaya devam etse de, esas başarısını 1958 yılında yayımlanan *Cemile* adlı romaniyle yakaladı. Söz konusu romanı izleyen yıllarda Aytmatov, önde gelen Sovyet yazarlar arasındaki yerini alarak *Literaturnaya Gazeta* ve Yazarlar Birliği gibi birçok kültürel kurumun yönetim kurulunda yer aldı. Edebi çalışmaları Lenin Ödülü ve Devlet Ödülü gibi çeşitli ödüllere layık görüldü. Kırgızistan'ın 1991 yılındaki bağımsızlığından sonraki yıllarda siyaseten aktif bir yaşam süren yazar, 10 Haziran 2008 tarihinde, Almanya'nın Nürnberg şehrinde hayata veda etti. Yüzden fazla dile çevrilen eserlerinde, mitleri ve folklorik unsurları çağının siyasi meseleleriyle sentezlemiş, modernlik ve gelecek sorunlarıyla, insan-doğa ilişkilerini yoğun bir biçimde ele almıştır.

MEHMET ÖZGÜL

1936 yılında Nevşehir, Avanos'ta doğdu. Kuleli Askeri Lisesi'nde aldığı Rusça eğitimin ardından Ankara Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Bir dönem Genelkurmay Başkanlığında çevirmen olarak çalışan Özgül, bu yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsü'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı eğitimi aldı. Yüksek lisansını Georgetown Üniversitesi'nde uygulamalı dilbilim alanında yaptı. Albay olarak emekliye ayrıldıktan sonra çevirmenlik çalışmalarına yoğunlaştı. Çehov'un bütün öykülerini 1998, bütün oyunlarını ise 2006 yılında Türkçeye çeviren Mehmet Özgül; Tolstoy, Dostoyevski, Gogol gibi klasik Rus yazarlarından yaptığı çevirilerin yanı sıra İlya Ehrenburg, Konstantin Simonov, Yevgeni Yevtuşenko, Cengiz Aytmatov, Fazıl İskender, İl'f ve Petrov, Yuri Buyda, Lyudmilla Ulitskaya gibi çağdaş Sovyet ve Rus yazarlarından yaptığı çevirilerle de tanınmaktadır.

FATMA & SERDAR ARIKAN

1961 yılında İstanbul'da doğan Fatma Arıkan, 1978 yılında girdiği Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden 1982 yılında mezun oldu. Ardından SSCB/Leningrad Devlet Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi'nde eğitim gördü.

1960 yılında İstanbul'da doğan Serdar Arıkan, 1989 yılında SSCB/Leningrad Devlet Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nden, 2007 yılında ise İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Evli ve bir çocuk sahibi olan Fatma ve Serdar Arıkan'ın Rusçadan Türkçeye çevirdiği bilimsel ve edebi çok sayıda eser bulunmaktadır.

YILDIRIM
SESLİ MANASÇI

—

ASKERİN OĞLU

—

BEYAZ YAĞMUR

Yıldırım Sesli Manasçı / 7

Askerin Oğlu / 29

Beyaz Yağmur / 39

YILDIRIM SESLİ MANASÇI

Tazılar nedense atlıların obadan ayrılıp kalabalık halde yola çıkmalarına bayılırlar. Muhakkak o kargaşanın içine karışırlar, sonra da kolaysa onları geri döndür. İstedikğin kadar kovala, tehdit et, korkutmaya çalış. Hiç fark etmez, asla geri dönmez, inatla bir kenardan atlıları takip ederler. Garip hayvanlardır bunlar, yeter ki onları açık alana, geniş çayırıklara götürsünler, bir de etraflarında gürültülü bir kalabalık olsun. Cinslerine uygun olarak koşmayı, kovalamayı sevdiklerinden olsa gerek, böyle günleri heyecanla beklerler.

Eleman çocuk, tazısının peşinden ta göle kadar koşmak zorunda kaldı. Zira o, taziye gelenlere ikram etmek için kesilmek üzere, cenaze evine doğru yola çıkmaya hazırlanan kadınların ve yaşlıların yanlarına katacakları iki yaşındaki danayı kement atıp yakalamaya çalışan kardeşi Turman'a yardım ederken, Uçar adını verdiği bu tazı çoktan kalabalığın arasına karışmış ve işgüzar bir tavırla etrafı kolaçan

etmeye, alırların arasına dalmaya, sağı solu koklamaya ve insanları daha hızlı hareket etmeye teşvik etmek için havlamaya başlamıştı bile. Eleman, onu ne kadar çağırırsa çağırırsın, ne kadar yanına çekmeye çalışırsa çalışsın nafileydi.

Akılsız köpek, bu gidenlerin ava değil de Almaş gelinin on yedi yaşındaki kız kardeşinin apansız ölümü nedeniyle komşu obada düzenlenen cenazeye katılmaya ve taziyeye gittiklerini, yola çıkan atlıların arasında oynak atının üzerinde yiğitlenen tek bir genç süvari bile olmadığını nereden bilecekti. Tüm erkeklerin, en iyi atların, Isık-Göl'ün silah kuşanan tüm Kırgızlarının o gün saldırgan Çungar* ordularını karşılamak üzere uzaklarda, dağların ardında, üç günlük mesafedeki Talçuy Vadisi'nde** olduğunu nereden bilecekti.

Savaşçılar gideli beş gün olmuştu ve Talçuy'dan henüz hiçbir haber alınamamıştı. Budala, budala, budala köpek... Tüm halkın kaderinin belirlendiği böyle bir zamanda avlanmak kimin aklına gelebilirdi ki?

Ama tabii, aslında insanların üzüntülerinden, savaşlarından, ayrılıklarından, ölüm ve endişelerinden, kısacası insani dertlerinden köpeğe neydi ki? Onun derdi, av hayvanlarının, tilkilerin, tavşanların peşinden koşmaktı. Zaten böyle zamanlarda at üstündeki insanlar da tıpkı kendisi ve

* Çungarlar, (Jungarlar, Cungarlar, Çongarlar ya da Congarlar olarak da bilinirler, kimi Batılı kaynaklarda ise Eleutlar olarak adlandırılırlar; sözcüğün Moğolca con/sol ve gar/el sözcüklerinden oluştuğu tahmin edilmektedir) Moğol ordusunun sol kanadını oluşturan, Oyrat Moğolları ya da Kalmuklar olarak da bilinen ve 13.-17. yüzyıllar arasında Orta Asya'da büyük hanlıklar ve imparatorluklar kurmuş Batı Moğol halkı.—çn

** Yazar, Kırgızistan'ın kuzeydoğusunda yer alan Talas Vadisi ile Çuy Vadisi'nin isimlerini birleştirerek "Isık-Göl'den 3 günlük mesafede" yer alan hayali "Talçuy Vadisi"ni oluşturuyor.—çn

diğer tüm tazılar gibi heyecanlı ve yorulmak nedir bilmez takipçiler haline geliyorlardı...

Uçar, sabırsızlıkla vızıldanıyor, kâh ileri koşup havlayarak insanlara tüm görüntüsüyle, bakışları ve sıçramalarıyla kendisini takip etmeleri için yalvarıyor, kâh kalabalığın etrafında dört dönerek Eleman'ın kendini yakalamasına fırsat vermiyordu. Bu kara renkli tazi, atların kendi peşinden ileri atılmasını, insanların üzengilerin üzerinde dikilip kendisine bakarak kahkahalarla gülmesini ve bu baş döndürücü koşu içinde, insanların haykırışlarında, karşılardan ıslık çalarak esen yelde herkesin ve her şeyin hayat ve canlılık bulmasını inanılmaz bir şekilde arzuluyordu. Ve herkesi de durup dinlenmeden bu koşuya davet ediyordu...

Ama hayır! Bu insanlar, aşiret töresine uygun olarak, üzüntüden mahvolmuş Senirbay'ın gelini Almaş'ın etrafına toplanmış, suskun ve üzgün bu yaşlı kadın ve erkekler kara tazi Uçar'ın farkında bile değillerdi. Ona dikkat edecek durumda değillerdi. Böylesi endişe verici, böylesi tehlikeli bir zamanda kanayan yürekleriyle cenaze evine taziyeye sadece hepi topu altı ay önce Senirbay ailesine gelin gelen Almaş için değil, belki de ondan daha fazla, savaşa katılmak için Talçuy'a giden kocası Koyçuman ve daha da önemlisi küçük ve yoksul Bozoy aşiretinin gururu olan ünlü yurt-çadır ustası yaşlı Senirbay için gitmekteydiler. İhtiyar Senirbay, üç gündür yürek darlığıyla kendi marangozlara özgü yurt-çadırında yatmaktaydı, ama zaten epeydir kalbinden şikâyeti vardı. Dünürlerinden, gelinlerinin bacısı on yedi yaşındaki Ulukan'ın gün ortasında pat diye düşüp ölüverdiği haberi gelince Senirbay Usta hemen